

Bruxelles, 13. lipnja 2016.
(OR. en)

9197/16

ECOFIN 449
UEM 196
SOC 313
EMPL 209
COMPET 283
ENV 328
EDUC 183
RECH 175
ENER 191
JAI 437

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9124/16 ECOFIN 416 UEM 166 SOC 280 EMPL 176 COMPET 253 ENV 297 EDUC 153 RECH 145 ENER 158 JAI 403 - COM(2016) 327 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Estonije za 2016. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Estonije za 2016.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni Nacrt preporuke Vijeća, kako su ga izmijenili i usuglasili različiti odbori Vijeća na temelju prijedloga Komisije COM(2016) 327 završna verzija.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Estonije za 2016.

i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Estonije za 2016.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

budući da:

- (1) Komisija je 26. studenoga 2015. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2016. za koordinaciju ekonomske politike. Prioritete godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 17. i 18. ožujka 2016. Komisija je 26. studenoga 2015. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća² donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem je Estonija utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja. Tu je Preporuku Europsko vijeće potvrdilo 18. i 19. veljače 2016., a Vijeće donijelo 8. ožujka 2016.³ Kao zemlja čija je valuta euro te s obzirom na visoku međusobnu povezanost gospodarstava u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Estonija bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke.
- (2) Izvješće za Estoniju za 2016. objavljeno je 26. veljače 2016. Njime je ocijenjen napredak Estonije u izvršavanju preporuka za Estoniju koje je Vijeće donijelo 14. srpnja 2015. te napredak te zemlje u pogledu ostvarivanja nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020. Izvješće je sadržavalo i rezultate detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Komisija je 8. ožujka 2016. predstavila rezultate detaljnog preispitivanja. U svojoj analizi Komisija zaključuje da u Estoniji ne postoje makroekonomske neravnoteže.
- (3) Estonija je 28. travnja 2016. dostavila svoj Program stabilnosti za 2016., a 10. ožujka 2016. svoj Nacionalni program reformi za 2016. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.

² Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

³ SL C 96, 11.3.2016., str. 1.

- (4) Pri programiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014. – 2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno u članku 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.
- (5) Na Estoniju se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu. U svojem Programu stabilnosti za 2016. vlada planira ukupni deficit od otprilike 0,5 % BDP-a u razdoblju 2016. – 2018., nakon čega bi ponovno uspostavila ravnotežu. U strukturnom smislu Estonija i dalje ostvaruje srednjoročni proračunski cilj, odnosno strukturnu ravnotežu, tijekom čitavog programskog razdoblja. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u ostati na otprilike 10 % BDP-a u 2017. te da će se smanjiti na otprilike 9,5 % BDP-a u 2020. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije uvjerljiv je za 2016., ali optimističan za 2017. Na temelju proljetne prognoze Komisije za 2016. predviđa se da će strukturni saldo s viška od 0,6 % BDP-a u 2015. prijeći na uravnoteženi proračun u 2016. te na blagi deficit od 0,2 % BDP-a u 2017., što se može smatrati bliskim srednjoročnom proračunskom cilju. Daljnja odstupanja ocjenjivala bi se u odnosu na zahtjev za održavanjem strukturnog salda na razini srednjoročnog proračunskog cilja. Na temelju ocjene Programa stabilnosti i uzimajući u obzir proljetnu prognozu Komisije za 2016., Vijeće očekuje da će Estonija biti usklađena s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu.

⁴ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

- (6) Estonija je poduzela važne korake radi poboljšanja sudjelovanja na tržištu rada provođenjem, među ostalim, reforme u području radne sposobnosti. Tom reformom, koja je stupila na snagu u siječnju 2016., a u potpunosti će se provesti do siječnja 2017., povećat će se sveukupna ponuda radne snage. Neće biti jednostavno olakšati reintegraciju osoba koje su dugo bile izvan tržišta rada. Uvode se nove aktivne mjere za tržište rada kako bi se korisnicima reforme u području radne sposobnosti omogućilo da uđu na tržište rada i ostanu na njemu, a uvedene su i izmjene programa financijske potpore.
- (7) Estonija je poduzela mjere za poboljšanje poticaja za rad smanjenjem poreznog opterećenja rada za sve dohodovne skupine, uključujući osobe s niskim primanjima. Moguće je da je to doprinijelo tome da Estonija ima nižu stopu nezaposlenosti i višu stopu zaposlenosti niskokvalificiranih radnika od prosjeka EU-a. Među već donesenim mjerama planira se dodatan povrat poreza za osobe s niskim primanjima, počevši od 2017. Međutim, to dovodi do visoke efektivne granične porezne stope koja bi mogla dovesti do zamke niske plaće i potaknuti isplaćivanje plaća „na ruke”. Učinak tih mjera znat će se tek nakon njihove ocjene.
- (8) Provedbom strategije cjeloživotnog učenja 2020., zajedno s Programom strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje 2015. – 2018., povećalo se sudjelovanje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te njegova relevantnost za tržište rada. Očekuje se da će udio polaznika programâ strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u naukovanju porasti, ali još uvijek zabrinjava stopa napuštanja školovanja u okviru navedenih programa.
- (9) Još postoji određeni manjak mjesta u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju za djecu do tri godine, ali stanje se poboljšava jer se svake godine otvaraju nova mjesta.

- (10) U Estoniji postoji najveći rodni jaz u plaćama u EU-u, koji je u 2014. iznosio 28,3 %. To dovodi do rizika nepotpunog ostvarivanja potencijala žena. Rodni jaz u plaćama može se objasniti, među ostalim, strukovnom i sektorskom rodnom segregacijom na tržištu rada, nedostatkom transparentnosti plaća u privatnom sektoru te duljim prekidima u karijeri kod žena zbog odgovornosti u pogledu skrbi. Vlada je najavila niz mjera za rješavanje problema rodnog jaza u plaćama. Planirane mjere koje još treba donijeti i provesti uključuju, među ostalim, poboljšanje prikupljanja podataka, zaduživanje inspektorata rada za praćenje načina na koji poslodavci primjenjuju načelo jednake plaće, promicanje transparentnosti plaća, pružanje poticaja očevima da preuzmu dio roditeljskog dopusta i povećanje pristupa ustanovama za skrb o djeci. Jedan je od ciljeva Plana za blagostanje 2016. – 2023. i postizanje rodne ravnopravnosti, uz mjere za uklanjanje rodne segregacije na tržištu rada i za borbu protiv stereotipa. Planiraju se mjere kojima je cilj olakšati teret skrbi u obitelji i dovesti pružatelje skrbi na tržište rada, za što se očekuje da će imati pozitivan učinak na sudjelovanje žena na tržištu rada.
- (11) U Estoniji nije u svim općinama zajamčen pristup javnim uslugama te i dalje postoje poteškoće u lokalnom pružanju kvalitetnih usluga u područjima kao što su prijevoz, obrazovanje, dugoročna skrb za starije osobe i druge socijalne usluge na lokalnoj razini. U ožujku 2016. vlada je parlamentu podnijela Nacrt zakona o upravnoj reformi kako bi otvorila put za reformu lokalne uprave. U reformi se predviđa dobrovoljno spajanje jedinica lokalne uprave i spajanje na poticaj vlade kako bi se omogućilo pružanje dostupnih i kvalitetnih usluga te osigurala učinkovitija i sposobnija uprava. Izmišljenim Zakonom o socijalnoj skrbi utvrđeni su minimalni zahtjevi za devet socijalnih službi, ali postoji rizik da se on neće provesti zbog toga što općine nedostavno pružaju usluge. Još nije donesena predložena reforma lokalne uprave.

- (12) Estonija ima jedan od najvećih udjela ulaganja u BDP-u i u privatnom i u javnom sektoru. Ipak, ta se zemlja i dalje suočava s izazovom daljnjeg poboljšanja ulagačkog okružja. Estonija je poduzela mjere za provedbu svoje strategije za istraživanja, razvoj i inovacije pod nazivom „Estonija utemeljena na znanju” te strategije za poduzetništvo i rast, a obje su obuhvaćene okvirom za pametnu specijalizaciju. Osiguravanje dobre sinergije između tih strategija može pomoći u poticanju privatnih ulaganja u istraživanja, razvoj i inovacije, osobito zato što se ulaganje u poslovno istraživanje i tehnologiju smanjilo na 0,6 % BDP-a u 2014. te nije vjerojatno da će Estonija u 2020. doseći cilj od 3 % BDP-a za istraživanja, razvoj i inovacije. Broj poduzeća koja surađuju s istraživačkim ustanovama ograničen je, što dovodi do niske razine prijave патената. Osim toga, čini se da se proteklih godina sveukupna struktura izvoza proizvedenih dobara iz Estonije preusmjerila prema dobrima s nižom vrijednosti. Manjak radne snage i vještina može biti prepreka većem ulaganju u sektore visoke tehnologije.
- (13) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Estonije i objavila je u Izvješću za Estoniju za 2016. Ocijenila je i Program stabilnosti, Nacionalni program reformi te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Estoniji prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Estoniji nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica EU-a, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnog gospodarskog upravljanja EU-om pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine EU-a. Preporuke u okviru europskog semestra navedene su u preporukama 1. i 2. u nastavku.
- (14) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je preispitalo Program stabilnosti te očekuje da će Estonija biti usklađena s Paktom o stabilnosti i rastu.

PREPORUČUJE da Estonija u 2016. i 2017. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati pružanje i dostupnost visokokvalitetnih javnih usluga, posebno socijalnih usluga, na lokalnoj razini, među ostalim donošenjem i provedbom predložene reforme lokalne uprave. Donijeti i provesti mjere za smanjivanje rodnog jaza u plaćama, uključujući mjere predviđene u Planu za blagostanje.
2. Promicati privatna ulaganja u istraživanja, razvoj i inovacije, među ostalim jačanjem suradnje između akademske zajednice i poduzeća.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*
